

การระบาดของหนอนปลอกข้าว

หลังจากน้ำท่วมใหญ่ในพื้นที่ภาคกลาง ตอนปลายปี 2554 ได้เกิดการระบาดของหนอนปลอกข้าว แพร่กระจายในหลายจังหวัดของภาคกลางตอนล่างและระบาดต่อเนื่องมาจนถึงขณะนี้ ซึ่งหนอนปลอกข้าว ไม่มีการระบาดมาเกือบ 20 ปีที่ผ่านมา จนทำให้เกษตรกรชาวนา ไม่คุ้นเคยกับแมลงศัตรูข้าวชนิดนี้

หนอนปลอกข้าว คืออะไร ?

หนอนปลอกข้าว เป็นแมลงศัตรูข้าวชนิดหนึ่ง ซึ่งเกิดจากไข่ของผีเสื้อขนาดเล็ก ลักษณะปีกมีสีขาว ชอบบินอยู่ระหว่างใบข้าวในระยะกล้า หรือประมาณ 15-20 วันหลังหว่านข้าว ผีเสื้อตัวเมีย วางไข่บนใบข้าว หนอนที่ฟักจากไข่ จะกัดปลายใบข้าวเอามาทำเป็นปลอกหุ้มตัว ปลอกจะลอยตัวอยู่บนผิวน้ำ เมื่อปลอกที่มีหนอนอยู่ภายในลอยไปติดต้นข้าว หนอนจะคลานขึ้นไปกัดกินเนื้อเยื่อของใบข้าว ทำให้ใบข้าวเป็นรอยขาว จนถึงเสียหายทั้งใบ

ระบาดช่วงไหนของอายุข้าว ?

เนื่องจาก หนอนปลอกเป็นหนอนที่อาศัยอยู่บนผิวน้ำ (semi-aquatic worm) ดังนั้น สภาพนาที่จะเอื้อต่อการอยู่อาศัยของหนอนปลอก คือ ต้องมีน้ำขังอยู่ในนา และข้าวอยู่ในระยะกล้า ข้าวที่อายุเกิน 30 วันขึ้นไปแล้ว การระบาดของหนอนปลอกจะลดลง และไม่ทำความเสียหายให้กับต้นข้าวมากนัก

ความเสียหายจากการทำลายของหนอนปลอก สำคัญไหม ?

หากมีหนอนปลอกระบาดในระยะกล้าข้าว ที่มีอายุน้อยกว่า 30 วัน ความเสียหายจะมีมาก เพราะหนอนปลอกจะกัดกินเนื้อเยื่อบนใบข้าวจนใบข้าวแห้งตาย ทำให้ต้นข้าวชะงักการเจริญเติบโต หรือต้นข้าวตายเป็นหย่อมๆ แม้ว่าข้าวจะฟื้นตัวได้ในระยะต่อมา แต่ก็ทำให้ข้าวออกรวงช้าและได้ผลผลิตไม่เต็มที่ ในหลายๆพื้นที่ ที่ผ่านมามาตั้งแต่ต้นปี 2555 พบว่า การระบาดของหนอนปลอกข้าว กระจายทั่วไปในภาคกลางและระบาดรุนแรง อย่างไม่เคยเป็นมาก่อน

ผีเสื้อหนอนปลอก

หนอนกัดปลายใบข้าวมาทำเป็นปลอกหุ้มตัวให้ลอยอยู่บนผิวน้ำ

หนอนที่อยู่ในปลอกจะคลานขึ้นไปกัดกินใบข้าว

ลักษณะของหนอนที่อาศัยอยู่ในปลอก

ต้นข้าวที่ถูกหนอนปลอกทำลายอย่างรุนแรง

ต้นข้าวที่ถูกหนอนปลอกทำลาย จะชะงักการเจริญเติบโต ต้นข้าวไม่สมบูรณ์ การออกรวงจะช้าลงและไม่สม่ำเสมอ

เกษตรกรควรทำอย่างไรกับการระบาดของหนอนปลอก ?

ชาวนาต้องหมั่นสำรวจแปลงนา เมื่อข้าวเริ่มเจริญเป็นกล้า (หรือประมาณ 2 สัปดาห์ หลังหว่านข้าว) หากพบ ผีเสื้อสีเขียว (ดูรูป) บินอยู่ระหว่างใบข้าวอยู่ทั่วไป นั่น คือสัญญาณ การระบาดของหนอนปลอก ต้องตัดสินใจใช้สารกำจัดแมลง ฉีดพ่น มิฉะนั้น การป้องกันความเสียหายต่อต้นข้าวจะไม่ทันการ เพราะหนอนปลอกจะแพร่กระจายรวดเร็วและจะทำให้มีแมลงสะสมมากขึ้น

สารเคมีกำจัดแมลงชนิดใดที่เกษตรกรควรเลือกใช้ ?

มีคำแนะนำสารเคมีจากกรมการข้าว อยู่หลายชนิด แต่สารเคมีที่มีฤทธิ์ในการดูดซึม น่าจะให้ผลดีในการป้องกันกำจัด เพราะ หนอนอาศัยอยู่ในปลอก โอกาสโดนสารเคมีที่ฉีดพ่น มีน้อย แต่ถ้าหนอนไปกัดกินใบข้าว โอกาสจะกินยาที่ดูดซึมอยู่ในข้าวจะมีมากกว่า

สารเคมีชนิดดูดซึมที่กรมการข้าวแนะนำ คือ สารฟิโปรนิล ซึ่งบริษัท ลัดดา จำกัด มีจำหน่ายในชื่อการค้าว่า เกรท 5 เอสซี จากการทดสอบของฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์ของ บริษัท ลัดดา จำกัด พบว่า อัตรา 120 ซีซี/ไร่ เป็นอัตราที่เหมาะสม พ่นเพียงครั้งเดียว สามารถป้องกันกำจัดหนอนปลอกข้าวไปได้จนถึงระยะที่ข้าวปลอดภัยต่อการทำลายของหนอนปลอก (ข้าวอายุเกิน 30 วันขึ้นไป)

มีการทำลายของหนอนปลอก ก่อนพ่นสารกำจัดแมลง

ข้าวฟื้นเป็นปรกติ หลังพ่นสาร เกรท 5 เอสซี (ฟิโปรนิล)

ฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริษัท ลัดดา จำกัด

1 สิงหาคม 2555